

Plan van aanpak implementatie Wvggz Brabant Noordoost-oost

Aanleiding

Met ingang van 1 januari 2020 treedt de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz) in werking. Deze wet vervangt de Wet bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz) en regelt de rechten van mensen die te maken hebben met verplichte zorg in de GGZ. Een belangrijke verandering is dat verplichte zorg straks ook buiten een GGZ-instelling opgelegd kan worden en dat de essentiële voorwaarden voor deelname aan de maatschappij in het zorgplan worden meegenomen. De invoering van de nieuwe wet heeft voor gemeenten beleidsmatige en organisatorische gevolgen. Een toelichting op de wet en de belangrijkste gevolgen voor de gemeenten zijn opgenomen in bijlage 1.

De gemeenten zijn zelf verantwoordelijk voor de implementatie en uitvoering van de wet. In Brabant Noordoost-oost¹ kiezen de gemeenten er echter voor om zowel subregionaal (in Brabant Noordoost-oost) als regionaal (in regio Oost-Brabant²) met elkaar en met de betrokken (regionale) partners samen te werken om de wet te implementeren. Dit is nodig om zo efficiënt en effectief mogelijk uitvoering te kunnen geven aan de taken. In dit plan zijn de taken en verantwoordelijkheden voor de gemeenten uitgewerkt en geven we inzicht in welke taken de gemeenten in subregio Brabant Noordoost-oost samen willen gaan uitvoeren.

Doel

Het doel is te zorgen voor een zorgvuldige en juiste implementatie van de Wvggz. Dit gebeurt door intensieve afstemming, het versterken van verbindingen tussen gemeenten en ketenpartners, het maken van nieuwe afspraken en het aanpassen van procedures en werkwijzen.

Afbakening

Met dit plan richten we ons op de implementatie van de Wvggz voor de gemeenten in Brabant Noordoost-oost. Daar waar relevant worden verbindingen gelegd met de implementatie in regio Oost-Brabant en de lokale gemeenten.

De Wvggz geldt niet voor cliënten met een verstandelijke beperking of dementie. Voor hen geldt de Wet zorg en dwang (Wzd). Aangezien de taken binnen de Wzd zich sterk verhouden tot de taken van de crisismaatregel, zal de Wzd bij dit onderdeel worden meegenomen.

Implementatie tot heden

Vooruitlopend op dit plan zijn gemeenten ambtelijk aan de slag met de implementatie van de Wvggz. Dit gebeurt op de volgende niveau's:

- Oost-Brabant

¹ Brabant Noordoost-oost: Gemeenten Bernheze, Boxmeer, Boekel, Cuijk, Grave, Landerd, Mill en Sint Hubert, Oss, Sint Anthonis en Uden.

² Politie-eenheid Oost-Brabant, met 38 gemeenten uit de subregio's Brabant Noordoost-oost, Meijerij (Den Bosch), Eindhoven en Helmond en omgeving.

- Brabant Noordoost-Oost
- Lokaal (de 10 individuele gemeenten in Brabant Noordoost-oost)

De implementatie van de Wvvgz raakt zowel het veiligheids- als het sociale domein. Vanwege de vele betrokken samenwerkingspartijen en de complexiteit van de wet hebben we allereerst geïnvesteerd in een goede samenwerkingsstructuur. Dit heeft geresulteerd in de volgende gremia:

Oost-Brabant

Bestuurlijk

De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de regionale implementatie voor de Wvvgz komt te liggen bij de programmaraad Zorg en Veiligheid (voorheen stuurgroep personen met verward gedrag). Hierin zullen de burgemeester van gemeente Bernheze en de wethouder Wmo van de gemeente Oss deelnemen namens de regio BNO-o.

Ambtelijk

Ambtelijk is een projectgroep gevormd met drie regionale werkgroepen: crisismaatregel, zorgmachtiging en regionaal overleg. De projectleiding van project- en werkgroepen ligt bij DSP-groep. De verbinding met individuele gemeenten wordt gelegd doordat er vanuit iedere subregio een afgevaardigde deelneemt aan de genoemde overleggen.

Oost-Brabant stelt kaders die nodig zijn voor samenwerking op deze schaalgrootte. Zoals het regionaal periodiek overleg en samenwerkingsafspraken tussen gemeenten, politie, OM en GGZ-instellingen. Ook adviseert zij de individuele gemeenten over de uitwerking van de crisismaatregel en het verkennend onderzoek. Zo hebben zij op 18 april 2019 een informatiebijeenkomst gehouden voor alle gemeenten en ketenpartners in Oost-Brabant over de Wvvgz en hebben zij gewerkt aan de uitwerking van het regionaal overleg en handreikingen rondom de uitvoering van het verkennend onderzoek en de crisismaatregel. Ook werken zij aan een model-collegevoorstel. De regionale producten worden op 27 juni gepresenteerd.

Brabant Noordoost-oost

Bestuurlijk

De intentie is om half jaarlijks een portefeuillehoudersoverleg Zorg en Veiligheid BNO-o te organiseren vanaf najaar 2019. Hieraan nemen de burgemeester en de wethouder met portefeuille GGZ van de 10 gemeenten deel. Tot die tijd zal het portefeuillehoudersoverleg Wmo het gremium zijn waar Wvvgz-onderwerpen worden geagendeerd. Burgemeesters van de aangesloten gemeenten worden uitgenodigd wanneer de Wvvgz op de agenda staat.

Ambtelijk

Op schaal Brabant-Noordoost worden subregionale kaders opgesteld. Hiervoor zijn twee werkgroepen gestart: zorgmachtiging en crisismaatregel. De werkgroep zorgmachtiging zorgt voor de uitwerking van de meldingen, het verkennend onderzoek en de aanvraag ter voorbereiding op een zorgmachtiging. Een voorstel hiertoe is inmiddels uitgewerkt. De werkgroep crisismaatregel werkt de hoorplicht uit en organiseert alle aanverwante onderwerpen aan de crisismaatregel. Ook organiseert zij de implementatie van taken uit de Wet Zorg en Dwang voor zover dit op

subregionaal niveau uitgewerkt kan worden. Daarnaast wordt kennis gedeeld en adviseren de werkgroepen individuele gemeenten over de lokale implementatie.

Lokaal

Bestuurlijk

De colleges van de individuele gemeenten zijn verantwoordelijk voor besluitvorming rondom de Wvvgz. Aangezien het om een zorgwet gaat is de wethouder met GGZ in de portefeuille (veelal wethouder Wmo) (hoofd)portefeuillehouder voor de Wvvgz. Daar waar het gaat om de crisismaatregel ligt de beslissingsbevoegdheid bij de burgemeester.

Ambtelijk

Individuele gemeenten organiseren zelf alle taken tenzij taken subregionaal of regionaal belegd zijn. Specifieke lokale taken zijn bijvoorbeeld aanpassing van interne procedures, interne communicatie en inregelen ICT-aanpassingen.

De implementatie van de taken en verantwoordelijkheden voor de gemeenten gebeurt via de hierboven genoemde gremia. Een beschrijving van de uit te werken onderdelen is opgenomen in bijlage 2. Hierbij is aangegeven op welke schaal de onderdelen worden opgepakt.

Subregionale samenwerking

Zoals eerder in dit document is beschreven heeft het meerwaarde voor gemeenten om op subregionaal niveau samen te werken aan de uitvoering van de Wvvgz. De gemeenten kunnen hun taken daarmee naar verwachting goedkoper uitvoeren en het zorgt voor volumevoordeel waardoor er effectiever kan worden gewerkt en meer kwaliteit kan worden geleverd.

Bij onze samenwerking willen we zo veel als mogelijk aansluiten bij de huidige samenwerkingsvorm en overlegstructuur. De komende periode zullen we moeten onderzoeken welke samenwerkingsvorm het beste past. Nadat de samenwerkingsvorm is bepaald, kunnen we het inkoopproces starten voor de taken die we gaan uit besteden.

Subregionale ambtelijke coördinatie

In Brabant Noordoost-oost worden de werkgroepen tijdens de implementatiefase (tot 1 januari 2020) gecoördineerd door de gemeente Oss en werkorganisatie CGM. De uren die hiervoor worden ingezet (20 uur p.w.) worden subregionaal gedragen. De inzet voor ambtelijke coördinatie die vanaf 2020 nodig is wordt meegenomen bij de nog uit te werken samenwerkingsvorm, zoals beschreven in de vorige alinea.

Financiën

Implementatiekosten

Er worden geen kosten voor de implementatie vergoed vanuit het Rijk. Dit betekent dat de kosten die gemaakt worden voor de implementatie vanuit bestaande middelen komen of gegenereerd moeten worden via subsidies. De regionale projectleider in Oost-Brabant is voorgefinancierd door de vier grote gemeenten in Oost-Brabant: Eindhoven, Den Bosch, Helmond en Oss in afwachting

van een subsidie vanuit ZonMw. Er is inmiddels een subsidie toegekend van €49.995. Voor de overige € 30.005 zal een verzoek worden gedaan dit uit het Veiligheidsfonds te financieren. De subregionale ambtelijke coördinatie zal tijdens de implementatiefase (tot 1 januari 2020) ten laste worden gebracht van de reserve beschermd wonen. De kosten voor de regionale inkoop Wvggz worden in 2019 meegenomen in de afrekening van de kosten voor de regionale inkoop Wmo.

Uitvoeringskosten

Vanaf 2020 ontvangen de gemeenten landelijk structureel 20 mln extra vanuit het rijk om uitvoering te kunnen geven aan de taken uit de Wvggz. Op basis van de meicirculaire 2019 ontvangen de gemeenten samen in BNO-o ca. € 350.000,-. Naar verwachting wordt de bijdrage in de septembercirculaire 2019 bijgesteld en ontvangen de gemeenten in BNO-o rond de € 250.000,- tot maximaal € 350.000,- structureel voor de uitvoering van de taken. Een overzicht van inkomsten en uitgaven is opgenomen in bijlage 4.

We houden er rekening mee dat dit mogelijk niet voldoende zal zijn om de uitvoeringskosten te dekken. Daar waar er om die reden een tekort ontstaat op de begroting voor BNO-o zal de reserve beschermd wonen worden ingezet om dit tekort in 2020 te dekken. Een voorstel hiertoe zal in dat geval worden voorgelegd aan het poho Wmo BNO-o.

Het regionaal beschikbare budget zal in ieder geval ingezet worden voor de inkoop van de uitvoering van het verkennend onderzoek/voorbereiding zorgmachtiging, uitvoering horen en de kosten voor de subregionale ambtelijke coördinatie (zie bijlage 4).

Risico's

Het implementatietraject en uitvoering van de Wvggz gaan gepaard met risico's. Onder andere:

- *Het aantal verwachte meldingen en verkennende onderzoeken is onduidelijk*
Het is moeilijk in te schatten hoeveel meldingen binnen gaan komen van burgers die vinden dat iemand uit hun omgeving verplichte zorg nodig heeft. Dit geldt dus ook voor het aantal verkennende onderzoeken naar aanleiding van deze meldingen. Dit maakt het lastig om concrete afspraken te maken met de organisatie die de taken voor gemeenten gaan uitvoeren. De insteek is daarom om begin 2020 goed te monitoren en afspraken bij te stellen daar waar nodig. Daarnaast bestaat het risico van onterechte meldingen door burgers. Het is belangrijk helder te communiceren richting de burgers waar en wanneer een melding kan worden gedaan.
- *Stijging aantal crisismaatregelen*
Verwachte stijging van het aantal crisismaatregelen ten opzichte van het aantal IBS-en als gevolg van de vervanging van het criterium 'ernstig gevaar' in de Wet Bopz door het criterium 'ernstig nadeel' in de Wvggz en de verlengde termijn voor de aanvraag van een zorgmachtiging.
- *Grotere kans op beroepszaken en schadevergoedingen*

De Wvggz versterkt de rechtspositie van de betrokkene (onder andere door het horen en het aanstellen van een advocaat). Het inzetten van de crisismaatregel als ordemaatregel kan leiden tot meer beroepszaken en de daaraan gekoppelde schadevergoedingen.

- *Medewerking ketenpartners*

Medewerking van ketenpartners (GGz-instellingen, politie, Openbaar Ministerie). Dit vereist regionale ketenafspraken, omdat de ketenpartners op bovenlokaal niveau werken. Dit risico hebben we beperkt door in de projectstructuur in Oost-Brabant de ketenpartners op te nemen. In BNO-o dienen hierover nog afspraken te worden gemaakt.

- *Onvoldoende uitvoeringsmiddelen*

Hoewel het Rijk uitvoeringsmiddelen ter beschikking stelt is het de vraag of deze afdoende zijn om alle uitvoeringskosten te dekken.

- *(Financiële) druk op sociaal domein*

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het sociaal domein. Zorgverzekeraars voor het medisch domein. Het is nog niet in te schatten op welk domein de Wvggz het meest een beroep gaat doen. Ook sluiten we niet uit dat het medisch domein wordt overgeslagen en meteen een beroep wordt gedaan op het sociale domein. Doordat er bijvoorbeeld wachtlijsten zijn of dat een oplossing op korte termijn niet geleverd kan worden vanuit het medisch domein. Ook dit kan financiële gevolgen hebben voor gemeenten.

- *Stijging kosten vrijwillige zorg*

Daarbij aansluitend past een verwachte stijging van kosten voor vrijwillige zorg, als gevolg van de uitvoering van essentiële voorwaarden en de essentie van de wet om dwangmatige zorg zoveel als mogelijk te voorkomen.

- *Uitwisseling van gegevens*

Uitwisseling van gegevens. De VNG heeft aangegeven dat er geen landelijk convenant voor gegevensuitwisseling tussen ketenpartners komt. Omdat vanuit de Wvggz de minste grondslag is toegekend aan de gegevensuitwisseling door gemeenten, lopen de gemeenten het grootste risico dat beoogde gegevensuitwisseling niet binnen de privacyregels past. Alle gemeenten zullen daarom hun eigen Functionaris Gegevensbescherming (FG) betrekken bij de implementatie van de Wvggz.

- *Planning en bestuurlijke afstemming*

Aangezien de implementatie zich op verschillende niveaus en binnen verschillende domeinen afspeelt en een strak tijdspad heeft, is duidelijke, snelle en afgestemde communicatie van essentieel belang.

- *Kosten Khonraad*

Op dit moment is nog niet duidelijk wat de kosten gaan zijn voor Khonraad na toevoeging van modules voor de zorgmachtiging en het horen.

- Zeven brancheorganisaties van zorgorganisaties hebben in een brief aan het ministerie van VWS gepleit voor uitstel van de Wzd. Uitstel zou gevolgen kunnen hebben voor de invoering van de Wvggz, aangezien beide wetten gekoppeld zijn. Vooral nog houdt het ministerie vast aan invoering op 1 januari 2020.

Planning

Bespreken plan van aanpak in Poho Wmo	13 juni 2019
Oplevering regionale handreikingen en basiscollegevoorstel	27 juni 2019
Vaststelling plan van aanpak en verkennend onderzoek in colleges	september 2019
Uitwerking vorm regionale samenwerking en mandaat inkoop	oktober 2019
Vaststelling voorstel horen in colleges	september 2019
Start aanbesteding verkennend onderzoek + meldpunt	september 2019
Start aanbesteding horen	sept/okt 2019
Informeren raden	september 2019
Informeren adviesraden Sociaal Domein	september 2019

Bijlage 1 Wvggz: gevolgen voor de gemeenten

De Wvggz biedt handvatten om meer ambulant en preventief hulp te bieden aan mensen met psychische problemen die verplichte zorg nodig hebben. Het criterium voor het opleggen van verplichte zorg geldt voor betrokkenen als hun gedrag als gevolg van een psychische stoornis leidt tot ernstig nadeel voor betrokkene zelf of voor anderen en verplichte zorg de enige manier is om dat ernstige nadeel weg te nemen. Onder bepaalde voorwaarden kan iemand gedwongen worden opgenomen in een psychiatrisch ziekenhuis of verplichte zorg ambulant worden opgelegd.

De Wvggz kent twee procedures om te komen tot verplichte zorg, waarbij de belangrijkste gevolgen voor de gemeenten worden beshreven:

1. Zorgmachtiging

In het geval er geen sprake is van een crisis met onmiddellijk dreigend gevaar, geldt de procedure van de zorgmachtiging, die bij de rechter wordt aangevraagd. Alle vormen van verplichte zorg moeten via een zorgmachtiging worden aangevraagd en dus via de rechter worden getoetst. De geneesheer-directeur is zorginhoudelijk verantwoordelijk, de officier van justitie regisseert het proces.

Gevolgen voor gemeenten:

- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het ontvangen en verwerken van *meldingen*. Een ieder kan een melding doen bij noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg van een inwoner van de gemeente, of een persoon die in de gemeente langdurig verblijft.
- Gemeenten moeten *verkennend onderzoek* doen naar aanleiding van meldingen van familie of betrokkenen over een persoon. Heeft deze persoon (verplichte) ggz nodig?
- Indien op basis van het verkennend onderzoek blijkt dat verplichte zorg aan de orde is, dient de gemeente een *aanvraag tot voorbereiding van een zorgmachtiging* in bij de Officier van Justitie.

2. Crisismaatregel

Als een zorgmachtiging niet kan worden afgewacht, kan de burgemeester een crisismaatregel nemen. Dit was de inbewaringstelling (IBS) onder de Bopz. De crisismaatregel is breder dan de IBS, omdat alle vormen van verplichte zorg via een crisismaatregel kunnen worden opgelegd, niet alleen opname. Bovendien kan gedurende de procedure tijdelijk (max. 18 uur) verplichte zorg worden opgelegd.

Gevolgen voor gemeenten:

- Een aanpassing in de *rol van de burgemeester*. De IBS wordt een 'crisismaatregel' waar andere regels aan verbonden zijn.
- De burgemeester stelt betrokkene in de gelegenheid om te worden *gehoord*.

Overige gevolgen van de wet voor gemeenten zijn:

- Er komt een *regionaal overleg* over de uitvoering van de Wvvgz tussen de burgemeester, het Openbaar Ministerie (OM) en GGZ.
- Gemeenten en ketenpartners (OM, de rechtsspraak en GGZ) moeten *veilig informatie uitwisselen*. Het landelijk ketenbureau ontwikkelt een systeem waarop gemeenten moeten aansluiten.
- Zorgaanbieders dienen op grond van de nieuwe wet na te gaan of voldaan is aan *essentiële voorwaarden* om terug te keren in de samenleving, als iemand ontslagen wordt uit de verplichte ggz. Indien essentiële voorwaarden worden gemist, krijgt de gemeente een seintje vanuit de zorgaanbieder.

Bijlage 2 Uit te werken onderdelen

Zorgmachtiging

- Uitwerking ontvangen en verwerken van meldingen (inclusief triage), het verkennend onderzoek, de aanvraag tot voorbereiding zorgmachtiging en terugkoppeling aan melder

Crisismaatregel

- Uitwerken werkproces crisismaatregel (m.n. Khonraad)
- Uitwerking en inrichting hoorplicht crisismaatregel
- Uitwerken mogelijkheid tot beroep
- Uitwerking en inrichting taken Wet Zorg en Dwang

Verbinding met sociaal domein

- Werkafspraken rondom essentiële voorwaarden zorgaanbieders
- Werkafspraken rondom toeleiding naar vrijwillige zorg

Overige

- Inrichting regionaal overleg
- Borging veilige informatie uitwisseling en privacy
- Borging klachten- en juridische procedures
- Communicatie
- Inkoopafspraken

Bovenstaande taken zijn hieronder verder uitgewerkt. Tevens wordt aangegeven op welk niveau de uitwerking plaatsvindt.

Zorgmachtiging

1. Meldingen

Ontvangst en verwerking meldingen (bevoegdheid college)

Een ieder heeft de mogelijkheid een melding te doen over een persoon die woonachtig is in de gemeente of daar overwegen verblijft, voor wie de noodzaak tot geestelijke gezondheidszorg (mogelijk verleend met verplichte zorg) zou moeten worden onderzocht. Gemeenten hebben de taak deze meldingen te ontvangen en te verwerken voorafgaand aan een (eventueel) verkennend onderzoek.

Vanuit het Rijk is aangegeven dat er een landelijk nummer komt om melding te doen van personen met verward gedrag. Het is nog onduidelijk of en wanneer dit landelijke meldpunt er komt. De intentie is dat wanneer het landelijke meldpunt er komt, er een verbinding wordt gemaakt met het subregionaal meldpunt dat voor de Wvvgg wordt gebruikt.

De partij die de melding in behandeling neemt moet zo spoedig mogelijk beoordelen of er een verkennend onderzoek dient te worden uitgevoerd. Op basis van de informatie van de melder wordt gekeken of het aannemelijk is dat het gedrag van betrokkene ernstig nadeel voor de omgeving en/of zichzelf kan veroorzaken, er sprake kan zijn van een psychische stoornis en het aannemelijk is dat verplichte zorg nodig is.

2. Verkennend onderzoek

Na triage van de melding wordt indien nodig een verkennend onderzoek uitgevoerd. Doel van dit onderzoek is de beoordeling van de noodzaak van een zorgmachtiging. Het onderzoek richt zich op de volgende vragen:

- Is het aannemelijk dat het gedrag van de inwoner ernstig nadeel voor de omgeving en/of zichzelf kan veroorzaken?
- Is het aannemelijk dat er sprake is van een psychiatrische stoornis?
- Is het aannemelijk dat verplichte zorg nodig is en vrijwillige zorg dus niet toereikend is?

Zowel de cliënt als de omgeving van de cliënt wordt bij het onderzoek betrokken. De gemeente heeft in totaal 14 dagen de tijd om een verkennend onderzoek af te ronden (en eventueel een aanvraag tot voorbereiding zorgmachtiging in te dienen bij het Officier van Justitie), na ontvangst van de melding. Ook vindt een terugkoppeling plaats naar de melder. Een belangrijk onderdeel van de implementatie is te bepalen welke partij het verkennend onderzoek gaat uitvoeren.

3. Aanvraag voorbereiding zorgmachtiging

Wanneer het college op grond van de uitkomst van het verkennend onderzoek van mening is dat verplichte zorg nodig is, dient zij hiervoor een aanvraag in bij de officier van justitie (OvJ). Is er volgens het college geen noodzaak voor verplichte zorg, maar de melder wenst dit wel, dan zal er alsnog een aanvraag tot voorbereiding zorgmachtiging worden ingediend bij de OvJ.

4. Terugkoppeling melder

Het college informeert de melder voor zover dit een vertegenwoordiger van betrokkene, partner en de ouders voor continuïteit van zorg essentiële naaste/familie is over de uitkomsten van het verkennend onderzoek. Het betreft een summiere terugkoppeling waarbij de inhoudelijke resultaten van het verkennend onderzoek niet worden gedeeld. Essentiële naasten hebben overigens doorzettingsmacht wanneer zij van mening zijn dat er toch een aanvraag bij de OvJ moet worden gedaan, ondanks dat de uitkomst van het verkennend onderzoek anders uitwijst. Is de melder geen essentiële naaste/familie dan mogen de resultaten niet worden gedeeld. Het is van belang om de melder hier tijdig over te informeren.

Wie	Wat	Wanneer
Regionaal	Handreiking/advies over Verkennend onderzoek Standaard formulier benodigde informatie aanvraag zorgmachtiging Licentie Khonraad	27 juni 27 juni december
Subregionaal	Voorstel Verkennend onderzoek Voorbereiding besluitvorming individuele colleges Voorstel monitoring en evaluatie verkennend onderzoek Advies check Basisregistratie persoonsgegevens Werkafspraken toeleiding naar sociaal domein	13 juni juli oktober oktober oktober

	Uitwerking terugkoppeling melder	oktober
Lokaal	Besluitvorming college	zomer
	Uitwerking managementinformatie aanvragen	oktober
	Communicatie toegang over subregionaal meldpunt	november
	Uitwerking warme overdracht met toegang	
	Aansluiting interne processen op subregionaal meldpunt	november november

Crisismaatregel

5. Werkproces crisismaatregel

De burgemeester start het werkproces crisismaatregel naar aanleiding van een signaal over een crisissituatie (doorgaans wordt een medische verklaring opgesteld door een onafhankelijk psychiater). Relevante gegevens vanuit het Openbaar Ministerie worden verstrekt via Khonraad. De burgemeester stelt betrokkene in de gelegenheid te worden gehoord (zie verder onder kopje 'horen'). Ook draagt de burgemeester zorg dat betrokkene binnen 24 uur wordt bijgestaan door een advocaat en verstrekt informatie over de mogelijkheid van ondersteuning door een Patiëntvertrouwenspersoon (PVP). Een crisismaatregel wordt opgelegd na advies van een onafhankelijk psychiater en voor een bepaalde duur (maximaal 3 dagen).

De burgemeester informeert betrokken partijen over het besluit (geneesheer-directeur, advocaat, de inspectie, OvJ en eventueel vertegenwoordiger of gezinsvoogdijwerker van betrokkene).

6. Horen

Wanneer er voornemens zijn om een crisismaatregel op te leggen, dient de burgemeester betrokkene in de gelegenheid te stellen om te worden gehoord. Er is een inspanningsverplichting om betrokkene te horen. Wanneer betrokkene echter niet gehoord wil worden, hoeft betrokkene niet te worden gehoord. De taak vraagt 24-uurs bereikbaarheid en beschikbaarheid. De wet biedt de mogelijkheid om het horen te beleggen bij een andere persoon of partij.

7. Mogelijkheid tot beroep

Tegen het opleggen van een crisismaatregel kan hoger beroep worden aangetekend, waarbij een betrokken burgemeester door de rechter kan worden gehoord. Gemeenten dienen daarom een proces in te richten voor de behandeling van juridische procedures. Dit mag regionaal worden georganiseerd.

8. Taken vanuit Wet Zorg en Dwang

Ook de Wet Zorg en Dwang heeft gevolgen voor gemeenten. Deze wet regelt de rechten van mensen met een verstandelijke beperking en mensen met een psychogeriatrische aandoening (zoals dementie) die onvrijwillige zorg krijgen. De gemeentelijke taken binnen deze wet zijn aanverwant aan de taken die we kennen bij de crisismaatregel. Er zijn wel een aantal belangrijke verschillen. Zo is er geen sprake van een hoorplicht ten aanzien van betrokkene, wordt de medische verklaring verstrekt door een deskundig arts in plaats van een psychiater en vindt er geen informatieuitwisseling vanuit de OvJ plaats aan de burgemeester over eerder afgegeven

machtigingen. Aangezien de taken aansluiten bij de crisismaatregel, wordt de implementatie meegenomen door de werkgroep crisismaatregel BNO-o.

Wie	Wat	Wanneer
Regionaal	Handreiking/advies crisismaatregel	27 juni
Subregionaal	Uitwerking crisismaatregel Advies lokale inrichting werkproces crisismaatregel Voorstel mandatering uitvoering hoorplicht Advies borging juridische procedures Advies uitvoering taken Wzd	zomer oktober oktober november
Lokaal	Inventarisatie aansluiting bestaande juridische procedures Inrichting mogelijkheden juridische procedures vanuit Wvggz in lokale structuren Inrichting werkproces crisismaatregel en Wzd	september december december

Verbinding met sociaal domein

9. Essentiële voorwaarden

De zorgaanbieder heeft een verplichting om te toetsen of voldaan wordt aan de essentiële voorwaarden om te kunnen blijven participeren in de samenleving. In de wet staan expliciet de volgende voorwaarden genoemd: identiteitspapieren, een woning, uitkering of ander inkomen en eventueel schuldhelpverlening.

De zorgaanbieder stelt in overleg met de inwoner een zorgplan op. Als daarbij blijkt dat er essentiële voorwaarden voor maatschappelijke participatie ontbreken, neemt de aanbieder contact op met de gemeente. Op grond van huidige wettelijke kaders heeft de gemeente de wettelijke taak om te zorgen dat inwoners kunnen meedoen aan de samenleving. Dit vraagt om een nauwe afstemming tussen behandelaar, cliënt, eventueel zijn sociaal netwerk, en de gemeente.

10. Toeleiding naar vrijwillige zorg

Zowel tijdens het voorbereidingstraject voor een zorgmachtiging (melding/verkennd onderzoek), als na afloop van een zorgmachtiging of crisismaatregel kan inzet van vrijwillige zorg gevraagd worden. Deze zorg zal worden ingezet volgens de bestaande kaders in het sociaal domein.

Wie	Wat	Wanneer
Regionaal		
Subregionaal	Werkafspraken met GGZ rondom essentiële voorwaarden Werkafspraken gemeenten rondom toeleiding vrijwillige zorg	oktober oktober
Lokaal	Inregelen werkafspraken rondom essentiële voorwaarden en toeleiding vrijwillige zorg	december

Overig

11. Regionaal overleg

De Wet bepaalt dat er regionaal overleg plaatsvindt tussen de gemeente (burgemeester), de politie, het openbaar ministerie en de GGZ. In dit overleg wordt de uitvoering van de Wvggz op hoofdlijnen besproken (dus niet op casusniveau). Daarnaast worden daar afspraken gemaakt over de verdeling van verantwoordelijkheden, het zorgaanbod van de betrokken partijen, informatie-uitwisseling en verslaglegging en de rechten van cliënten.

Wie	Wat	Wanneer
Regionaal	Uitwerking regionaal overleg	27 juni
Subregionaal	Uitwerken en inregelen structuur van overleg (voor zover nodig)	november
Lokaal	Besluit lokale en subregionale verbinding met regionaal overleg	oktober

12. Veilige informatie-uitwisseling en privacy

De taken in het kader van het verkennend onderzoek en de crisismaatregel kunnen alleen goed worden uitgevoerd als betrokken partijen gegevens met elkaar uitwisselen. Dit gebeurt binnen de kaders van de Wvggz en de AVG. Dit betekent dat getoetst moet worden of de te gebruiken systemen (Khonraad, e-mail) veilig gegevens kunnen delen, maar ook dat binnen alle processen de privacy van betrokkenen en melders of andere personen kan worden gewaarborgd.

Wie	Wat	Wanneer
Regionaal/landelijk	Handreiking/advies gegevensuitwisseling en privacy Convenant gegevensuitwisseling met ketenpartners	zomer najaar
Subregionaal	Inventarisatie gegevensdeling Werkafspraken rondom gegevensuitwisseling en privacy	september november
Lokaal	Data Privacy Impact Assessment (DPIA) Uitwerking en inregelen procedures rondom gegevensuitwisseling	oktober december

13. Klachten- en juridische procedures

De juridische procedures en klachtenregelingen van de gemeenten worden getoetst op de bepalingen in de wet en worden indien nodig aangepast aan de bepalingen in de Wvggz.

Wie	Wat	Wanneer
Regionaal		
Subregionaal	Advies/werkafspraken t.b.v. juridische procedures en klachtenregelingen	oktober
Lokaal	Eventuele aanpassing en inregeling van juridische procedures en/of klachtenregeling	december

14. Communicatie

Communicatie richting inwoners, melders, betrokkenen en ketenpartners is belangrijk bij het uitvoeren van de taken. Zo is een goede communicatiestrategie van belang ten aanzien van de meldingen die kunnen worden gedaan. Er zal daarom een intern communicatieplan worden opgesteld waarin aangegeven wordt welke communicatiestrategie gewenst is en welke acties de gemeenten uitzetten om de communicatie richting inwoners, melder, betrokkenen en ketenpartners goed te laten verlopen. Hierin wordt rekening gehouden met eventuele landelijke of regionale communicatiecampagnes rondom de Wvvgz.

Wie	Wat	Wanneer
Regionaal/landelijk	Communicatiestrategie rondom Wvvgz	
Subregionaal	Advies communicatieplan Communicatieacties richting ketenpartners en toegangen	oktober september- december
Lokaal	Lokaal communicatieplan Communicatieacties richting inwoners	oktober november- december

15. Inkoop

Omdat de gemeenten in Brabant Noordoost-oost ervoor kiezen om gezamenlijk taken rondom het verkennend onderzoek en het horen uit te voeren, is het nodig om gezamenlijke inkoopafspraken te maken en daarvoor een samenwerkingsvorm uit te werken. De inkooporganisatie van de gemeente Oss zal vervolgens de inkoopafspraken voor de gemeenten in Brabant Noordoost-oost uitwerken in afstemming met de regiogemeenten.

Wie	Wat	Wanneer
Regionaal		
Subregionaal	Samenwerkingsvorm inkoopafspraken BNO-o Aanbestedingsprocedure en inkoopcontract verkennd onderzoek en horen Concept collegevoorstel samenwerkingsvorm	juli september november
Lokaal	Collegebesluit samenwerkingsvorm en mandaat inkoopafspraken	december

Bijlage 4 Financiën

Inkomsten

Gemeente	Uitvoerings- middelen Wvggz 2020 o.b.v. meicirculaire 2019	Mogelijke prognose o.b.v. september- circulaire 2019*
Bernheze	€ 34.022,00	€ 23.000,00
Boekel	€ 11.000,00	€ 7.600,00
Boxmeer	€ 38.163,00	€ 23.600,00
Cuijk	€ 33.120,00	€ 24.600,00
Grave	€ 14.993,00	€ 9.900,00
Landerd	€ 17.634,00	€ 11.000,00
Mill en Sint Hubert	€ 14.381,00	€ 7.900,00
Oss	€ 120.000,00	€ 96.600,00
Sint-Anthonis	€ 15.000,00	€ 7.900,00
Uden	€ 52.000,00	€ 42.600,00
Totaal	€ 350.313,00	€ 254.700,00

Tabel 1: Uitvoeringsmiddelen Wvggz per gemeente o.b.v. meicirculaire 2019 en mogelijke prognose septembercirculaire 2019

* De bedragen uit de prognose zijn gebaseerd op de bedragen uit de bijlage van het e-mailbericht van dhr. Ter Steege van gemeente 's-Hertogenbosch en lid van de landelijke werkgroep Wvggz van de VNG, d.d. 10 april 2019. Het signaal dat de bedragen mogelijk worden bijgesteld in de septembercirculaire is gebaseerd op een e-mailbericht van dhr. I. Kloppenburg van de VNG aan leden van de landelijke werkgroep, d.d. 5 juli 2019.

Regionale uitgaven

De begroting voor de regionale uitgaven ziet er als volgt uit:

Onderdeel	Totaal bedrag
Verkennd onderzoek	€ 135.000
Horen incl 24 uur bereikbaarheid	€ 65.000
Beleidsmatige ambtelijke coördinatie*	PM
Regionale inkooporganisatie*	PM
Meerkosten Khonraad externe licentie(s) horen en verkennd onderzoek**	PM
Totaal***	€ 200.000

Tabel 2: Begroting regionale uitgaven

* In 2020 is duidelijk hoeveel werk nodig is. Een financiële vertaling volgt daarom in 2020.

** Het is nog niet bekend of en hoeveel kosten het gebruik van Khonraad door externe partijen (i.k.v. horen en verkennend onderzoek) met zich meebrengt. De kosten worden waar mogelijk verdisconteerd binnen de uitgavenposten voor het 'horen' en 'verkennend onderzoek'.

Naast de regionale kosten voor Khonraad dient de gemeente rekening te houden met 1,8x de huidige kosten voor het gebruik van Khonraad. In de regio BNO-o bedragen de kosten momenteel ca. € 30.000,-. De kosten zullen naar verwachting ca. € 55.000,- gaan bedragen.

*** Indien de daadwerkelijke kosten hoger uitvallen dan begroot, zullen de kosten bovenop bovenstaande begroting in 2020 eenmalig worden gedekt vanuit de regionale reserve beschermd wonen.

Bijdrage aan regionale begroting

Om de kosten van de regionale begroting te kunnen dekken zal de regionale bijdrage op basis van inwoneraantal worden verdeeld. De bijdrage per gemeente bedraagt:

Obv inwonersaantal 2018	Inwoners	%	Regionale bijdrage
Bernheze	30550	11,00	€ 22.006
Boekel	10502	3,78	€ 7.565
Boxmeer	28853	10,39	€ 20.784
Cuijk	24911	8,97	€ 17.944
Grave	12419	4,47	€ 8.946
Landerd	15332	5,52	€ 11.044
Mill en Sint Hubert	10831	3,90	€ 7.802
Oss	90951	32,76	€ 65.515
Sint-Anthonis	11577	4,17	€ 8.339
Uden	41725	15,03	€ 30.056
Totaal	277.651	100	€ 200.000

Tabel 3: Regionale bijdrage per gemeente